

81. Hoe ontstaat het verpauperd proletariaat in de steden?

Is een product van de economische conjunctuur in de 19^e eeuw:

zie overproductie

in de 19^e eeuw gaan de revoluties vooralsnog voorbij aan deze bevolkingsgroep en gebeurt de actie voornamelijk door de burgerij die economisch machtig geworden is

er is echter de frustratie van de gewekte verwachtingen:

commune van Parijs (1871)

Zie de filosofen Marx en Proudhon

zie de opkomende socialistische partijen en later de internationales

er ontstaat een diepe verdeeldheid tussen de meer gematigde sociaaldemocraten en de radicale vleugel (communisten)

valse doorbraak is de Russische revolutie van 1917

82. Wat is het effect van de kennisexplosie?

Evolutieleer: Darwin en Mendel

spectaculaire ontwikkelingen in de fysica:

kwantumtheorie van Max Planck

relativiteitstheorie van Einstein

ook technologische evolutie: van de stoomlocomotief naar de microchip

Afd. 2. De grenzen van het geloof in de wetenschap

§ 1. Het positivisme

83. Hoe ontstaat het positivisme (Comte)?

In de 19^e eeuw wordt het positief- wetenschappelijk weten een **normatief programma**

Uitleg :

1° de natuurwetenschappen zijn een succes:

Eenzijds is er het succes van de natuurwetenschappen

Anderzijds is ze de succesvolle adaptatie van haar methode binnen de menswetenschappen

2° dus : enkel het weten gesteund op de positief- wetenschappelijke methode is geldig

Dwz het formuleren van **algemene wetten** op grond van het **meten** van **causale verbanden** tussen feiten

Positivisme : gebaseerd op feiten (posita)

84. Verklaar de leer van Auguste Comte (1798-1857)

1° Comte vertrekt van de uitbouw van **positieve sociale wetenschappen**

De sociale wetenschappen zijn de sturing van de nieuwe industriële maatschappij

Onderscheid : feodale v industriële tijd

Feodale maatschappij:

Grond

Geweld

Religie en filosofie

Industriële maatschappij:

Industrie

Management in plaats van geweld

2° Resultaat : **la loi des trois états**

Drie fasen die zowel de maatschappij als het individu doormaakt

(parallel tussen fylogenie en ontogenese : het embryo ontwikkelt zich van eencellige langs amfibie en vis tot mens)

a) **het theologische of fictieve stadium**

alles wordt verklaard door goden (gepersonifieerde natuurlijke krachten)

Zie de sprookjes voor kinderen

b) **het metafysische of abstracte stadium**

abstracte begrippen treden in de plaats van de gepersonifieerde natuurlijke krachten : de natuur, het goede ...

Zie de fascinatie voor hooggestemde idealen bij jongvolwassenen.

c) **het wetenschappelijke of positieve stadium**

Het denken richt zich uitsluitend op zintuiglijke waarnemingen van feiten (posita)

Hierdoor kunnen alle wetmatigheden van de werkelijkheid worden achterhaald.

Dit vormt de basis van het scientisme : alle problemen zijn wetenschappelijk oplosbaar.